

Y-SÄÄTIÖ

Asunto ensin - koulutus 2018

Sari Timonen, AUNE Verkostokehittäjä, Y-Säätiö

Asunto
ensin

Taustaa: PAAVO 1 Pitkäaikaisasunnottomuuden puolittaminen 2008–2011

- Taustalla Nimi ovesa –työryhmäraportti ← Viisaiden miesten työryhmä (lääketieteen tohtori Ilkka Taipale, toimitusjohtaja Hannu Puttonen, piispa Eero Huovinen, sosiaalijohtaja Paavo Voutilainen, sihteerinä Juha Kaakinen)
- Ohjelma käynnistyi hallituksen periaatepäätöksellä 2008
- Tavoitteena puolittaa pa-asunnottomuus vuoteen 2012 mennessä
- Pa-asunnottomuuden määritelmä: yli vuosi tai toistuvaa asunnottomuutta, sosiaalityön asiakkuus/tuen tarve
- Asuntolat pois, tilalle asuntoja vuokrasopimuksella (AhvL) JA tarpeenmukainen tuki
- PA-asunnottomien määrä (v. 2007 arvio) 2500 hlöä

<http://asuntoensin.fi/ohjelma/historia/>

ASUNTO ENSIN - Muutos entiseen

- Asunnon "ansaitsemisesta" portaittaisen mallin mukaan ajatteluun, jossa pysyvä asuminen nähdään jokaisen oikeutena ja perusedellytyksenä, joka mahdollistaa itsemääräämisoikeuden toteutumisen ja kuntoutumisen käynnistymisen.
- Asunto ensin ei ole vain asunto, vaan jokaiselle tulee turvata tarpeenmukainen tuki.
- Asunto ja tuki toisistaan erillisiä, esim. vuokrasopimukseen ei sidota tukea, vaan tuesta oma sopimuksensa.
- Suomalainen ae-malli vrt. USA (Sam Tsemberis)

PAAVO 1 käytännössä

- Ohjelman koordinaatio- ja johto ympäristöministeriöllä
- Ohjelmajohtaja
- 10 suurinta kaupunkia ja valtio: aiesopimukset JA yksityiskohtaiset kaupunkikohtaiset toimeenpanosuunnitelmat
- Asuntoloiden muunto-ohjelma
- Valtion panostus asuntotuotantoon, asuntoloiden muunto-ohjelmaan: korkotukilainat, investointiavustukset ARA ja RAY (nyk. STEA)
- Valtion panostus lisätukihenkilöstön palkkaukseen: palkkakuluista 50% STM

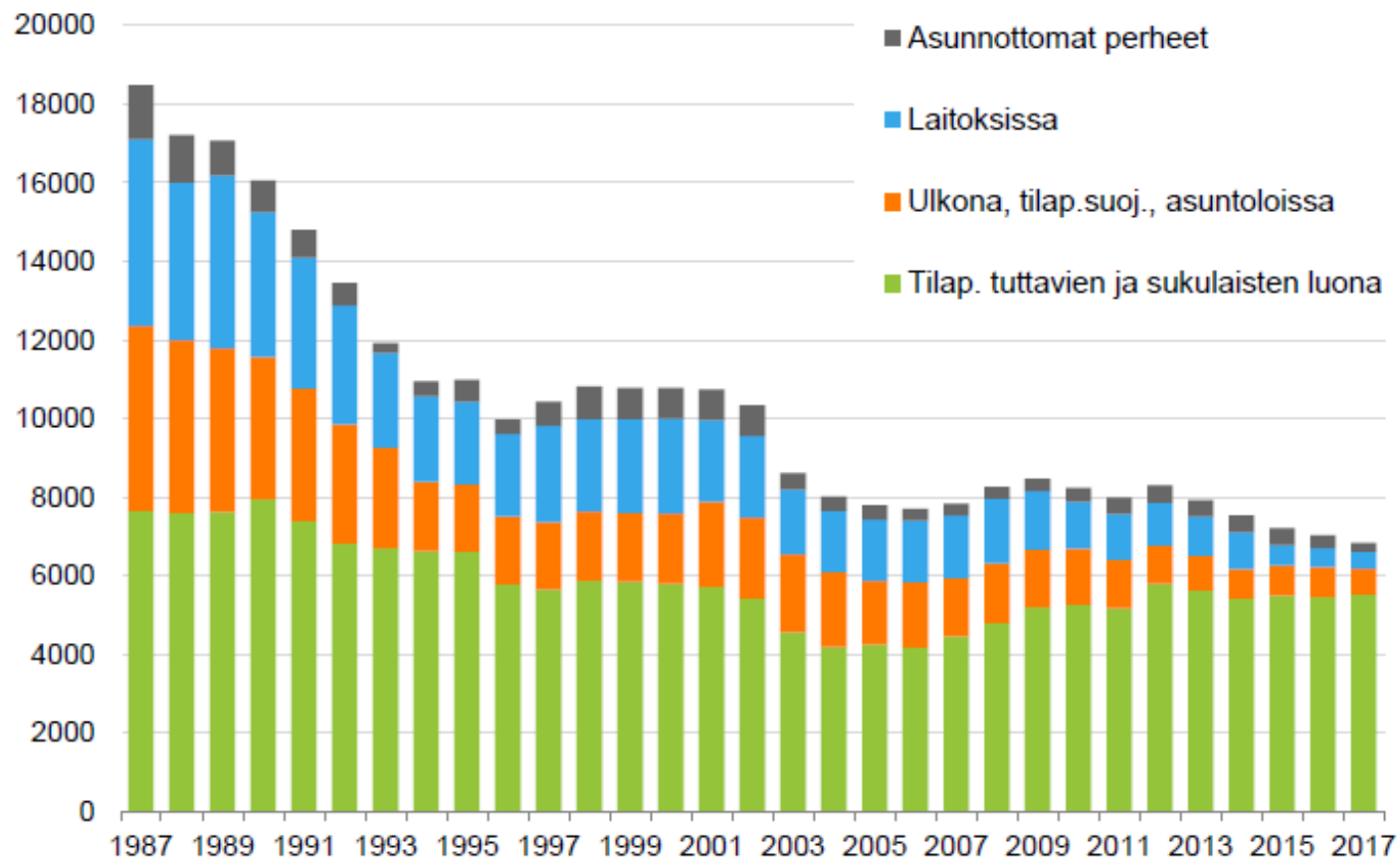
<http://asuntoensin.fi/ohjelma/historia/>

PAAVO 2: Pitkäaikaisasunnottomuuden poistaminen 2012–2015

- Tavoitteena pa-asunnottomuuden poistaminen
- Hajautetun asuntokannan lisäystä
- Kotiin vietävien palvelujen kehittämistä
- Asumisneuvonnan laajeneminen
- Mukana 11 kaupunkia
- 2014 ohjelman kansainvälinen tutkija-arviointi. Tutkijat totesivat pitkäaikaisasunnottomuuden pysyvän vähenemisen olevan osoitus kattavan yhteistyöstrategian toimivuudesta ja suosittelivat jatkossa panostamaan enemmän ennaltaehkäisyyn.
- Kohti AUNEa: Asunnottomuuden ennaltaehkäisytoimenpideohjelman (2016 – 2019) päämääränä on liittää asunnottomuustyö osaksi syrjäytymisen ehkäisytyötä asunto ensin -periaatteen pohjalta.

Asunnottomuuden muutos (ARA; Selvitys 2/ 2018)

Asunnottomat 2017

Kuvio 1. Asunnottomien määrä 1987–2017.

Pitkäaikaisasunnottomuus laski ohjelmakauden aikana yhteensä 1 345 henkilöllä (35 %).

Asunnottomuus aleni vuonna 2015 ensimmäisen kerran alle 7 000 henkilön.

<http://asuntoensin.fi/ohjelma/historia/>

Yhteiskehittäminen

- Avoin vuorovaikutus
- Toisilta oppiminen, oppisen jakaminen
- Toimijoiden yhdenvertaisuus
- Kokemusasiantuntijuus ja asukkaat mukana
- Sitoutuneisuus
- Toisten asiantuntijuuden tunnustaminen
- Yhteinen tavoite
- Kokeilukulttuuri, ideat kokeiluun
- Ohjaus, koordinaatio
- Oleelliset tahot mukana
- Muutos nousee "sisältä", vuorovaikutus strategiatason kanssa
- Luottamus toimijoiden välillä
- Yhteiset foorumit, viestintä, verkottuminen

VERKOSTOKEHITTÄJÄT

- PAAVO Verkstokehittäjät käynnistyi 2012, jatkuu AUNE Verkstokehittäjinä
- Y-Säätiö koordinoi (2 htv)
- AUNE-ohjelman yhteiskehittämisen alusta
- Sopimuskumppanit: HDL, Sininauhasäätiö, Vva ry, Rauman seudun katulähetys
- Tiivis yhteistyö ohjelmajohdon kanssa
- Avoin kaikille asunnottomuustoimijoille

Kehittämistyön taustaa

- Paavo 1: koottiin teemallinen kehittämisverkosto, jota seurasi
- Nimi ovesa –hanke, Socca + Sitra, päättyi 2012, jonka jälkeen
- Käynnistyi PAAVO Verkostokehittäjät RAY:n (nyt STEA) hankeavustuksella

<http://asuntoensin.fi/ohjelma/historia/nimi-ovessa-hanke/>
<http://asuntoensin.fi/ohjelma/historia/paavo-verkostokehittajat-hanke/>

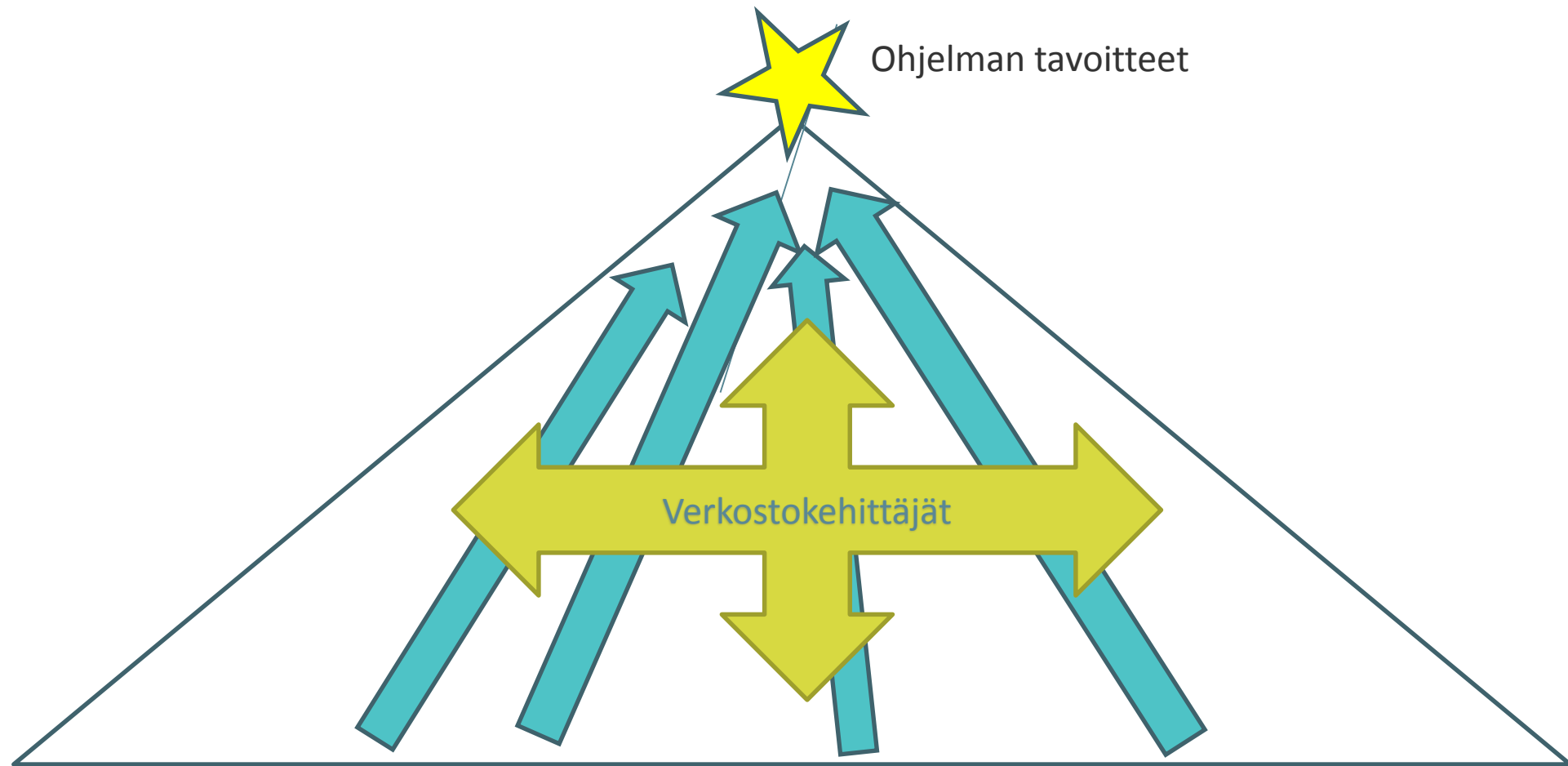
- Kehittämistyö laajentunut, muuttunut kaikkia osallistavaksi, avoimeksi asunto ensin –periaatteen mukaisen työn yhteiskehittämisen foorumiksi

<http://asuntoensin.fi/ohjelma/asunnottomuuden-ennaltaehkaisyn-toimenpideohjelma-2016-2019/verkostokehittajat-hanke/>

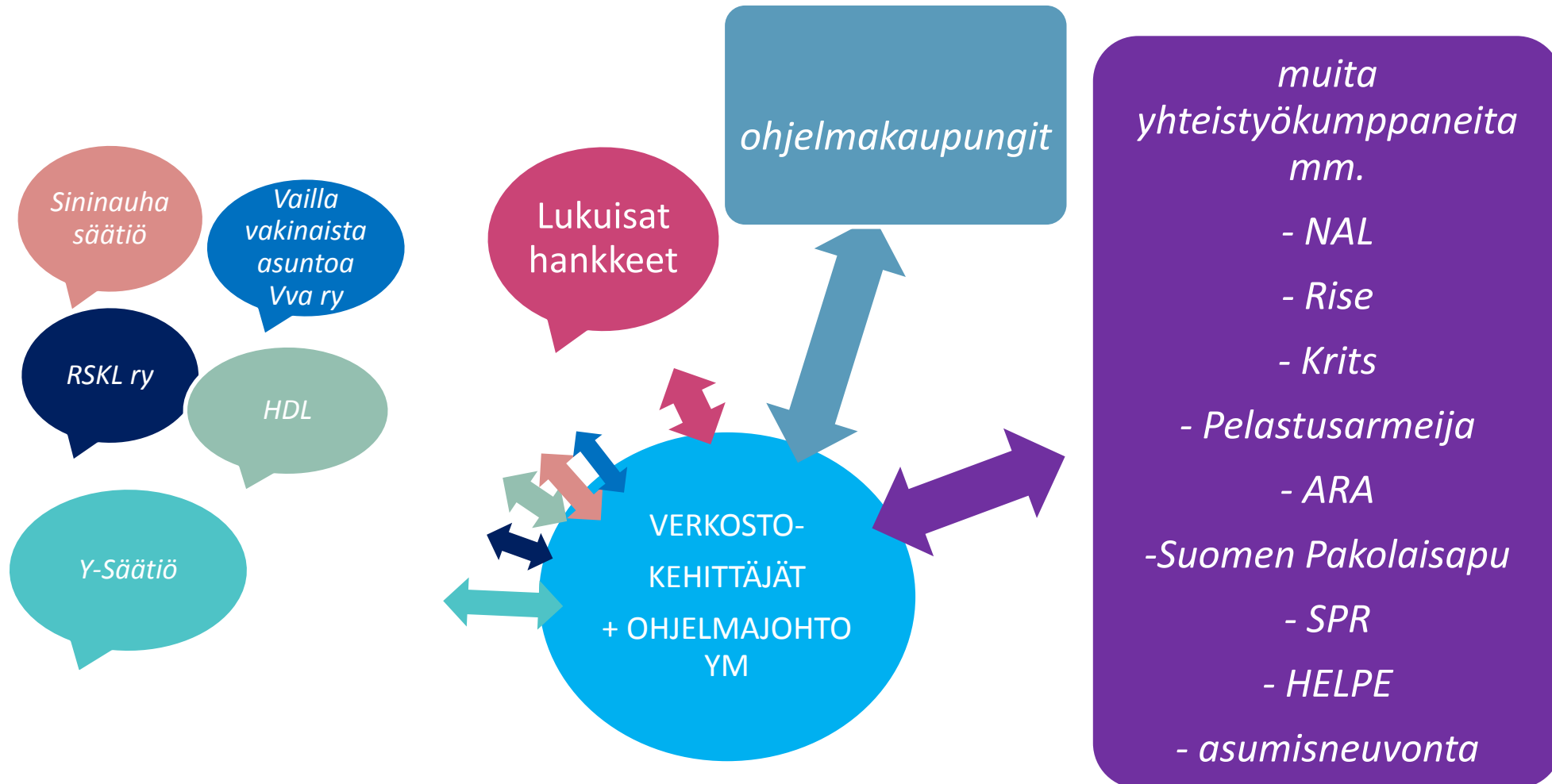
Verkostokehittäjien rooli yhteiskehittämisen alustana:

- Mukana kaikessa kehittämistyössä ohjelman strategiatasosta yksittäisiin kehittämishankkeisiin, jotka jäsenyvät esim. tiimeiksi.
- Varmistaa yksittäisten hankkeiden tiedon ja osaamisen levittämisen AUNE-ohjelmatasolla ja liittää hankkeet osaksi laajempaa kokonaisuutta (ettei mikään hanke jäisi yksinään kehittämään toimintaansa).
- Arvioinnin kehittämistyö laajasti, vaikuttavuuden mittaamisen mahdollistaminen.
- Yhdessä tekeminen, asiantuntijuus verkostoista.
- Toimii kanavana lupaavien mallien levittämisessä ja juurruttamisessa.

Hankkeiden ja yhteiskehittämisen sama suunta

Kehittämistyön koordinaatio

Verkostokehittäjien organisoituminen

- Johtoryhmä: hankekumppanien johto, ohjelmajohtaja ja ym-ohjelmakoordinaatio
  - Hankekoordinoinnin ohjaus ja seuranta, linjaukset
- Laaja asiantuntijatiimi
  - Ohjelmatoimijoiden edustajia (kaupungit, järjestöt, palveluntuottajat, valtio) eri tasoilta
  - Yhteiset kehittämistyöpajapäivät (esim. arviointi, laatusuositukset)
- Pieni asiantuntijatiimi
  - Hankekumppanien edustus
  - Koulutusten, tilaisuuksien suunnittelu

Toimintamuotoja

Koulutukset ja seminaarit

- **Valtakunnalliset**
  - Alueelliset
  - Paikalliset
- Sisältö yhteistyössä taustaorganisaatioiden kanssa
- Palaute kerätty ja hyödynnetty uusien tapahtumien suunnittelussa
- Johto / työntekijät / palvelujen käyttäjät mukana

Kehittämisspilotit

- Pilottitoimintamallin avulla toteutettava **kehittämisen prosessi**
- Joko uusi työmuoto tai jo toimivan edelleen kehittäminen
- Eri organisaatiot kehittävät omaa toimintaansa, samalla kuvataan kaikille yhteinen mallipohja ja/tai apuvälineitä työhön

Tiedon kerääminen ja välittäminen

- **AUNEn seuranta:** kaupunki- ja asukaskohtaisen tiedon kokoaminen
- **Uutiskirjeet:** toimijoille tietoa ohjelmasta, koulutuksista, seminaareista & asunnottomuustyöstä muissa maissa
  - [Asuntoensin.fi](http://asuntoensin.fi)
  - FB: [Verkostokehittäjät](#)
- Tutkimukset

Kansainväliset yhteydet

- Verkostot yhteistyössä ohjelmajohdon, Y-Säätiön ja Euroopan asunnottomuusjärjestöjen verkoston FEANTSAN kanssa
- Housing First Europe Hub <http://housingfirsteurope.eu/>
- Opintomatkat
- Suomen asunnottomuustyöhön tutustuneiden vieraiden ohjelmat ja isännöinti

Hankekoordinointi: organisointi ja samalla verkostoitumisen tuki toimijoille

Koulutusten keskeiset teemat

Vuokrauksen ja sosiaalihuollon lainsäädäntö

- *"Lakiasiat olivat todella mielenkiintoisia ja tarpeen. Tästä otan kaiken mukaan työhöni."*

Uudistuva ammatillisuus

- *"Samojen asioiden kanssa kamppaillaan." "Kokemusasiantuntijat tuovat uusia asioita yhteiseen pohdintaan"*

Toimintamallit & menetelmät

- *"Tuoreita puheenvuoroja tämän päivän näkökulmasta ja käytännön työkaluja"*

Turvallisuus

- *"Olen ollut näissä hommissa yli kaksi vuotta ja tämä oli ensimmäinen koulutus asiakkaan kohtaamiseen turvallisuusnäkökulmasta. Erittäin tarpeen siis!"*

Asumisneuvonta: asunnottomuuden ennaltaehkäisy

- *"Suurin hyöty oli verkostoitumisesta taukojen aikana."*

Y-SÄÄTIÖ

ysaatio.fi | m2kodit.fi